

ció de les resolucions de les Nacions Unides referides al problema palestí i del compliment de les normes estipulades pels convenis de Ginebra.

4. El Consell Nacional Palestí proclama la creació d'un estat palestí independent. Reitera també el seu convenciment que l'única forma de solucionar el conflicte es fonamenta en l'aplicació dels acords internacionals, negociats en l'àmbit d'una conferència internacional, on l'OAP participe com a membre de ple dret.

Al Fajr publicava també el mapa de la partició de Palestina de 1947 assenyalant que els membres del CNP do-

naran el seu vist-i-plau al projecte de declaració d'independència al final de la reunió d'Alger.

Militants palestins de Cisjordània i Gaza pròxims a El Fataj demanaren a l'OAP que adoptara una postura moderada després de les eleccions celebrades a Israel i als Estats Units. L'anomenat corrent pragmàtic estima que la resolució basada en l'exigència del «reconeixement mutu» convertiria l'OAP en un element moderat, cosa que facilitaria la posada en funcionament d'una campanya internacional a favor de la celebració de consultes directes entre el govern conservador, encapça-

lat per Yitzak Shamir i l'organització palestina.

El diari independent *Yediot Ahronot* publicava també, diumenge 13 de novembre, les declaracions del director general de la Presidència del Govern, Yossi Ben-Aharon, qui assegurà que Shamir prepara una nova iniciativa de pau per a Orient Mitjà.

Aparentment, el líder del Likud té intenció de recórrer als Estats Units per aconseguir la convocatòria d'una reunió amb representats egipcis, jordans i palestins, destinada a establir les bases per a la celebració de consultes directes sobre el futur de la regió. □

ELS RESULTATS DE LES ELECCIONS MODIFIQUEN LES ESTRUCTURES POLITIQUES D'ISRAEL

L'integrisme religiós dóna el govern a Shamir

Yitzak Shamir serà amb tota seguretat el nou cap del govern d'Israel en haver aconseguit el suport dels partits religiosos «Els Savis de la Bíblia» i «Els Grans de la Bíblia». Els vots d'aquests dos partits integristes donaran a Shamir una majoria de 63 sobre els 120 membre del Parlament.

A. M. L. (Jerusalem)

Faré tot el que pugui per frenar l'avanç del nacional-khomeynisme». Amb aquestes paraules va acollir la presidenta del Moviment pro-Drets Cívics, Shulamit Aloni, els resultats de les eleccions generals israelianes recentment celebrades, que han significat un importantíssim avanç del bloc religiós.

Nombrosos polítics comparteixen el seu pessimisme: l'avanç dels *guardians de la Torah* i d'altres agrupacions que propugnen l'aplicació més estricta de l'ensenyament bíblic va sorprendre els partidaris de l'*empat* i del *statu quo*, els quals pensaven que l'electorat es limitaria a *castigar* amb un vot de censura els partits de la coalició governamental.

De fet, els canvis registrats en les votacions són molt més profunds. Es pot parlar d'una verdadera revolució política, que constitueix un gir semblant al de 1977, quan el Likud va triomfar per primera vegada des de la fundació de l'estat. Això no obstant, aquesta vegada les perspectives són distintes, perquè no es tracta d'un simple canvi de rumb en el joc democràtic de l'alternança del poder. El vot de castig ha modificat completament les estructures de la vida política: el sector de partits ultrareligiosos ha sorgit no només com un bloc parlamentari de gran volum, sinó també com l'àrbitre decisiu per a la formació de qualsevol govern.

La pregunta ¿Quin govern sorgirà en els pròxims dies? ha estat ja resolta: després dels resultats dels comicis, el

El bloc ultrareligiós s'ha convertit en l'àrbitre decisiu per a la formació de qualsevol govern.

president Haïm Herzog encarregarà al primer ministre ixent, Itzak Shamir, que forme el govern. Però, aquesta vegada, ja no es tracta de recórrer a la fórmula de la unitat nacional, sinó d'establir una aliança entre el Likud i els representants de la tercera via, partidaris de la repressió de la *intifada*, la revisió de la Llei del Retorn i la introducció d'un estil de vida més d'acord amb l'ensenyament diví. Aquesta va ser una de les raons de la mobilització de l'esquerra, que tem una onada d'integrisme religiós, de prohibicions arbitràries i de limitació de les llibertats.

La veritat, però, és que Shamir haurà de compartir el poder només amb els representants de partits religiosos. Per la dreta sorgeixen també noves formacions polítiques, que preconcitzen el trasllat massiu de la població àrab dels territoris ocupats el 1967 a Jordània, l'establiment del gran Israel, la creació de nous assentaments jueus a Cisjordània i la franja de Gaza. D'altra banda, el partit Shas, encapçalat pel rabi Itzak Peretz, exigeix tres carteres ministerials en el pròxim gabinet. Es tracta, ni més ni menys, que dels departaments de Vivenda, Interior i Educació.

Els dos primers tenen substancials partides pressupostàries mentre que el control del tercer —Educatió— perme- trarà als religiosos acabar amb l'ense- nyament laic introduït pels laboristes.

La nova majoria, integrada pel Li- kud, els seus tradicionals aliats del Partit Religiós Nacional i Tehia, i els nou- vinguts Shas (partidari de l'aplicació més estricta dels preceptes religiosos), Tzomet (defensor del capitalisme sal- vatge) o Moledet (que preconitza l'ex- pulsio dels habitants dels territoris ocu- pats), hauran de trampejar amb la pressió, cada vegada més gran, que exerceixen els EUA i la Comunitat Econòmica Europea sobre Israel, amb el fantasma de l'atur, l'escassa compe- titivitat de les exportacions israelianes, el perill de ruptura amb les comunitats jueves de la Diàspora, que tracten de dissociar-se de les no sempre afortuna- des opcions de l'establiment polític is-

raelià contra l'alçament palestí, les exi- gències dels ciutadans que reclamen pau i seguretat. Es tracta, és clar, d'en- focaments clarament oposats als pro- grams dels vencedors dels comicis; es tracta d'un perill de ruptura, de divi- sions profundes al si d'una societat en crisi.

«L'integrisme musulmà trobarà, a partir d'ara, una espècie de contrapar- tida en el fonamentalisme religiós jueu», afirmava un comentarista polí- tic nord-americà en analitzar els resul- tats de les eleccions per a la 12 legisla- tura. La conclusió sembla exagerada. Els ciutadans de l'estat d'Israel triaren democràticament els representants al Knéset.

Hi ha qui diu, també, que els tres mi- lions de votants acolliren «amb llàgri- mes i por» les perspectives de govern per als pròxims quatre anys. El fet cert és que el *poble escollit* es troba en una

crúcia: Israel travessa uns moments dif- fícils. Cal triar entre el passat i el fu- tur, l'extremisme i la democràcia, la pau o la guerra. Aquestes alternatives no depenen únicament de programes de govern de dretes o d'esquerres, si- nó d'un autèntic esforç a escala nacio- nal.

Un Déu únic, dotze partits religiosos

Dels 27 partits que presentaren llistes electorals per a la dotzena legisla- tura, només cinc poden considerar-se una formació política tradicional. L'es- pai de centre-dreta és cobert pel Likud, el Partit Nacional Religiós (PNR) i el Moviment Centrista (Shinui). D'altra banda, el centre-esquerra compta amb el Partit Laborista (Maraj) i el Mapam (Partit Obrer Unificat). Les altres agru- pacions *progressistes*, ecologistes, pen- sionistes, Moviment pels bons cos- tums, tingueren el seus vots respectius que, finalment, es neutralitzaren mú- tuament.

Els partits d'esquerra: —Comunista (Hadash), Moviment per als Drets Cí- vics (Ratz), Llista Progressista per la Pau, Partit Demòcrata Àrab, etc.— van ser els més beneficiats amb el *vot de censura* de les desenes de milers d'electors enganyats o desenganyats, pròfugs del Maraj o del Mapam. Sen- se comptar, és clar, amb la seua clien- tela habitual d'electors: els vells mili- tants comunistes, els ciutadans àrabs i els cristians israelians, els... marginals i marginats.

Després d'analitzar els programes electorals de les dues grans agrupacions polítiques —el Likud i el Laborisme—, l'observador detecta algunes simili- tuds. En efecte, les diferències es limi- ten a vegades a la fraseologia emprada pels partits que formaven la coalició de 1984-1988.

El pla quinquenal dels laboristes po- dria sintetitzar-se així: la posada en marxa, immediatament després de les eleccions, del procés de pau amb els veïns àrabs i la concertació amb els palestins, la convocatòria d'una con- ferència internacional sobre l'Orient Mitjà, la celebració d'eleccions als ter- ritoris ocupats en un termini de tres a sis mesos, l'elaboració d'un programa de reestructuració econòmica, la crea- ció de... 120.000 nous llocs de treball, la creació d'un Centre Regional d'In- vestigació Científica per a l'Orient Mit- ja i l'establiment d'un Consell Econò- mic i Social, encarregat de vetllar per l'increment de la producció industrial, la productivitat i el foment de les ex- portacions.

La reunificació amb els palestins de Cisjordània i Gaza va obrir velles ferides que semblaven tancades.

El menys interessant programa del Likud es limita a l'adopció de mesures immediates per a restablir la tranquil·litat als territoris, la privatització dels serveis mèdico-sanitaris, l'eliminació total de les subvencions per productes bàsics, la devaluació del shékel i la introducció de mesures econòmiques més conservadores que les implantades pels laboristes durant les tres primeres dècades d'existència de l'estat d'Israel.

El primer ministre Shamir té el suport dels seus tradicionals aliats del Partit Nacional Religiós i de Tehia, i dels autèntics guanyadors dels últims comicis: les llistes religioses.

El ressorgiment fonamentalista religiós constitueix, a la seua manera, una reacció de rebuig contra l'immobilisme dels dos grans blocs. És obvi que la millor definició d'aquest conglomerat de partits religiosos, sempre a punt de brega, va eixir de la boca d'un xiquet, que va preguntar innocent: «Si sols hi ha un Déu, ¿per què hi ha tants partits religiosos?».

Així votaren els «altres» israelians

¿Ciudadans de segon grau o quintacolumnistes? Els 720.000 àrabs israelians representen el 17,5% de la població. Els corresponen, doncs, entre 17 i 20 escons al Knéset (Parlament). No es pot dubtar, però, que a les eleccions de 1988 el seu cobejat vot va censurar la prepotència de l'establishment polític, les pràctiques discriminatòries, les múltiples i reiterades vexacions patides al llarg dels últims 40 anys.

L'alçament dels habitants dels territoris ocupats ha afectat seriosament les relacions entre la població àrabo-israeliana i l'estat jueu. Els anys transcorreguts des de l'establiment de l'estat d'Israel fins a l'ocupació —el 1967— de Cisjordània i la franja de Gaza van permetre la creació d'una entitat nacio-

Dalt, imatges d'una «intifada» que dura ja massa.

nal específica, distinta de la resta del món àrab i, de manera especial, dels palestins que resideixen més enllà de la «línia verda». L'increment del nivell de vida, l'accés a l'ensenyament, la millora dels serveis de sanitat, l'assimilació de l'estil de vida israelià, la convivència amb una societat majoritàriament jueva i l'aïllament de la resta dels països àrabs, que els van titllar de traïdors per haver acceptat un govern sionista, foren elements que convertiren els ciutadans d'origen àrab en una part integrant de la societat de l'estat d'Israel.

Les aparences, però, poden ser enganyoses. Des de 1948, la població àrab va ser víctima d'una política discriminatòria. La major part de les seues terres van ser confiscades, les oportunitats de treball, fora del marc de les estructures econòmiques controlades pels seus correligionaris, es limiten a l'obtenció de treballs subalterns mal remunerats i, malgrat els innegables avanços registrats en les últimes quatre dècades, el nivell d'educació és inferior al de la població jueva.

D'altra banda, l'àrab israelià dubta entre la seua identitat de ciutadà d'Israel i el caràcter nacional jueu de l'estat. No s'ha d'oblidar que la llei israel-

liana reconeix automàticament el dret de qualsevol jueu al «retorn al país», dret negat als palestins que hagueren d'abandonar la seua terra el 1947-1958.

El conflicte permanent amb els països veïns va col·locar la població àrab en una insostenible situació d'ambigüitat. Hi ha qui percep la seua imatge com la d'un pont per a la pau amb els veïns àrabs i qui no dubta de titllar l'àrab israelià de quintacolumnista. La guerra de 1967 i la reunificació amb els palestins de Cisjordània i la franja de Gaza va obrir velles ferides que semblaven tancades, va tornar a la població d'origen àrab una part de les seues característiques i passions anteriors.

Els àrabs centraren les seues reivindicacions electorals en la lluita per la igualtat dels drets, el reconeixement de la seua idiosincràsia i la defensa dels seus béns, sense posar en dubte la seua pertinença a la societat israeliana. Els 250.000 electors d'origen àrab i els 120.000 cristians votaren pels partits d'esquerra *no sionistes*: Hadash (PC), Llista Progressista per la Pau, Moviment per als drets cívics, Partit Àrab Demòcrata, que reconeixen l'OAP i preconitzen el diàleg amb els palestins. □